

București, 14 iunie 2024

În atenția: **Camerei Deputaților**
Comisia pentru tehnologia informației și comunicațiilor
Domnului Sorin MOLDOVAN
Președinte

Camera Deputaților
Comisia pentru cultură, arte, mijloace de informare în masă
Domnului Iulian BULAI
Președinte

Referitor la: **Recomandările AmCham România asupra Proiectului de Lege privind utilizarea responsabilă a tehnologiei în contextul fenomenului deepfake - PLx nr. 471/2023**

Stimate domnule Președinte Moldovan,
Stimate domnule Președinte Bulai,

În numele Comitetului de Economie Digitală al AmCham România dorim să vă aducem în vedere preocupările comunității de afaceri pe care o reprezentăm privind proiectul de Lege privind utilizarea responsabilă a tehnologiei în contextul fenomenului deepfake PLx nr. 471/2023.

Vă rugăm să regăsiți în cele ce urmează principalele noastre recomandări:

- Proiectul de lege reglementează domenii care sunt pe deplin armonizate de Legea privind serviciile digitale (DSA) a UE recent adoptată. DSA stabilește deja în mod cuprinzător reguli pentru procese eficiente și o abordare armonizată a moderării conținutului în întreaga Uniune Europeană. În mod concret, considerentul 9 din DSA precizează că „*Statele membre nu ar trebui să adopte sau să mențină cerințe naționale suplimentare cu privire la chestiunile care intră în domeniul de aplicare al prezentului regulament [...], deoarece acest lucru ar afecta aplicarea directă și uniformă a normelor pe deplin armonizate, aceste norme fiind aplicabile furnizorilor de servicii intermediare în conformitate cu obiectivele prezentului regulament.*”
- Articolul 1 nu are o formulare care să clarifice faptul că legea se aplică numai acelor platforme online al căror sediu principal sau reprezentant legal se află în România în DSA. Romania, ca stat membru UE nu poate adopta o lege, care se aplică platformele online cu sediul în altă țară, contrar principiului țării de origine.

- Articolul 9 din DSA este aplicabil în România încă din 17 februarie, această regulă DSA împuternicește autoritățile RO să adreseze furnizorilor de servicii ordine de eliminare a conținutului ilegal, precum și ordine de solicitare a informațiilor despre utilizatori în circumstanțe specifice. Deci Legea Deep Fake nu ar trebui să se aplice pentru platformele online, în special nu acelor al căror sediu principal este într-un alt stat membru UE.
- În afară de DSA, proiectul de lege este, de asemenea, contrar altor legi UE, cum ar fi Directiva privind comerțul electronic și Directiva AVMS. Acest lucru se aplică în special în ceea ce privește principiul țării de origine prevăzut în ambelor directive, care interzice în general statelor membre UE să impună bariere legale la prestarea gratuită a serviciilor intermediare în care este stabilit prestatorul de servicii.
- În ceea ce privește uzurparea identității conținutului, indiferent dacă este generat prin inteligență artificială sau nu, platformele sociale trebuie să respecte cerințele legale aplicate de legile UE și ale statelor de origine, iar România nu poate impune nicio obligație suplimentară, nicio notificare la nivel național/o procedură de acțiune, nicio dimensiune de minim 10% etichetă de avertizare, toate acestea sunt acoperite de legile UE. Acest lucru necesită o regândire a proiectului de lege, deoarece în forma sa actuală ar fi inaplicabil față de platformele online. De exemplu: obligația de a suspenda temporar difuzarea unui conținut la instrucțiunea autorității RO.
- Recomandarea noastră este de a modifica articolul 1 și de a clarifica în redactarea acestuia că legea se aplică numai platformelor online al căror sediu principal sau reprezentant legal este în România.
- Articolul 5 impune o răspundere penală pentru distribuirea anumitor conținuturi generate de inteligență artificială, dar formularea proiectului de lege nu este suficient de precisă cu privire la cine poate fi răspunzător. Recomandarea noastră este să se menționeze în mod expres că doar utilizatorii care au creat în mod deliberat acest conținut pot fi răspunzători.
- În afară de aceasta, considerăm că nu ar trebui deloc să existe o nouă faptă penală în acest context. Problema determinării identității conținutului generat de inteligență artificială ar trebui abordată prin aplicarea articolului 260 din Codul Penal al României, față de infractori care sunt deja răspunzători penal pentru conținutul înșelător generat de inteligență artificială. Simpla existență a noii răspunderi penale poate face să pară că articolul 5 vizează și platformele online.
- O posibilă soluție pentru a face articolul 5 mai clar și, de asemenea, mai eficient împotriva infractorilor ar fi să se elimine termenul „distribuirea” și să fie adăugată mai degrabă o formulare de genul „folosirea abuzivă a conținutului unei platforme online”, care ar clarifica faptul că numai cei care creează și/sau diseminează astfel de conținut poartă răspundere penală. Acest lucru ar facilita că răufăcătorii să fie trași la răspundere. Această formulare mai specifică ar ajuta, de asemenea, la evitarea ca noua lege să fie contrară DSA.

Mai larg, suntem îngrijorați de adoptarea unui proiect de lege atât de important și de anvergură atât de rapid și fără o consultare adecvată a părților interesate. Acesta este încă un domeniu în evoluție rapidă și, deși înțelegem necesitatea de a ne proteja rapid împotriva riscurilor, am avertiza împotriva luării unor decizii grăbite care ar putea avea consecințe grave nedorite.

Credem cu fermitate că o legislație atât de importantă necesită luarea deciziilor transparente și bazate pe dovezi, însoțite de o evaluare adecvată a impactului, precum și de o consultare a părților interesate. Dimpotrivă, lipsa acestuia creează un mediu de reglementare imprevizibil.

Acest lucru ar putea crea, de asemenea, un precedent îngrijorător în Europa în ceea ce privește reglementarea contrară legislației UE, în special pe astfel de subiecte emergente. Considerăm că acest proiect de lege merită o dezbateră și o analiză amănunțită, în loc de o adoptare grăbită sub presiunea politică. De asemenea, va reprezenta amenințări grave la adresa drepturilor fundamentale, inclusiv a libertății de exprimare online și a statului de drept în România și va afecta profund utilizatorii țării.

Pentru că susținem eforturile Comisiilor de specialitate din Parlamentul României, AmCham România se pune la dispoziția dumneavoastră pentru discutarea aplicată și în detaliu a inadvertențelor semnalate. Pentru confirmarea și stabilirea detaliilor organizatorice, vă stăm la dispoziție prin Ana-Maria Ciobanu, Advocacy & External Relations Manager, AmCham Romania, amciobanu@amcham.ro, 0746.26.24.26.

Rămânem la dispoziția dumneavoastră pentru a continua dialogul și pentru a găsi soluții eficiente și sustenabile pentru această problemă ce preocupă deopotrivă mediul privat, dar și societatea civilă în ansamblul ei.

Cu deosebită considerație,

Achilleas Kanaris

Președinte
Comitetul de Economie Digitală
AmCham România